

houden", en van Dr. Gastman's stem, die gezegd had mij te zullen helpen. Het werd zachtjesaan wel wat donkerder, maar niet heelemaal duister. Rechts van mij was het Kanaal, links het eindeloze Koedijk, van afstand tot afstand eene boerenwoning en dan weer weide. Eerst een lichtje in de verte, dan het huis; dan weer in de verte een lichtje en opnieuw eene boerenhofstede. Tot er eindelijk geen licht in de huizen meer te zien was. Koedijk was nu te bed gegaan, Koedijk was ingeslapen; wel te rusten!

Er waren heel weinig menschen op den straatweg langs het Kanaal in dit late avonduur. Hier een „g'n avond," en een half uur verder weer een „g'n avond," zonder meer. Slechts drie menschen heb ik op heel den Kanaalweg ontmoet. Het enige avontuurlijke nog was een eigenaardig geplas aan den overkant in 't Kanaal, aan gene zijde van het dorp, als van een zacht geroei, maar ik kon van verre niets onderscheiden. Toen ik nader kwam, bleek het een visscherschuitje te zijn, dat zich onder het opschietende riet verschool, een man en een jongen in de schuit. Zeker een vader met zijn zoon, die netten uitzetten, of zoo iets. „G'n avond," riep ik hen toe, maar ik vernam geen verdere teekenen van leven.

's Nachts om half twee tikte ik bij Maartje Slot aan 't raam, en de oude vrouw was dadelijk wakker. Ze was al ongerust geweest. Ik had zeker de boot gemist. „Als ik maar niet was gaan wandelen in den nacht langs dat eenzame Kanaal," had ze gedacht. „Wel, wel, had ik heel dien tocht te voet gedaan?" Ik zou wel honger hebben. Ze wilde me nog gauw een „stik" geven met een glas melk.

Een half uur later sliep ik als eene roos, terwijl de goede Maartje nog lag te denken over het avontuurlijke van mijne nachtelijke reis. Maar met blijdschap in haar hart, dat ik weer „goed en wel" thuis was, was ook zij ten slotte ingeslapen.

Het is wel gelukkig voor een jong onderwijzer zulk een goed tehuis gevonden te hebben bij menschen van deelnemend medeleven in zijn wel en wee.

WEST-HILL VEREENIGING.

Te Utrecht werd den 2den October een West-Hill vereeniging opgericht.

Het doel dezer vereeniging is de bekendmaking en bevordering van de beginselen der West-Hill-methode onder haar leden en op de Zondagscholen in Nederland in de eerste plaats en verder zoo ruim mogelijk, teneinde door de studie van het kind en van de kinderpsychologie de godsdienstige waarheid zoo te kunnen geven dat zij bij den geest van het kind aansluiting vindt en (mede door wijding) belemmeringen worden weggenomen. (Art. 3.)

Door de vergadering welke met een wijdingsstonde geopend was, werd vervolgens een reglement na eenige wijzigingen van het concept vastgesteld.

Het voorloopig bestuur bestaande uit Mej. v. Voorst v. Beest voorzitter, As. P. Cannegieter en A. M. van de Laar Krafft secretaris, werd aangezocht met de rechten van een gewoon bestuur één jaar aan te blijven, nadat het bestuur nog met twee leden, de dames de Koning en Heineke aangevuld werd.

De heer Beekman, die een voornáme-plaats bij de oprichting had ingenomen, meende om particuliere redenen niet langer in het bestuur te kunnen blijven.

De eerstvolgende vergadering zal in het voorjaar gehouden worden.

Allen die instemmen met de West-Hill beginselen worden vriendelijk verzocht zich als lid (de contributie is vrijwillig) op te geven bij den heer van de Laar Krafft te Rijsenburg.

GODSDIENST EN HET KIND.

Hij is net drie jaar — ach Heere, een beetje ouder dan mijn kleine schat, die nog heelemaal moeders kind is. Hij moet naar de bewaarschool en wel naar de Christelijke. Zijn ouders zijn menschen van beginselen. Keurig nette, hardwerkende jonge lieden.

Nu doet hij verslag van zijn eerste bezoek. Verontwaardigd vertelt hij zijn tante:

„Ik moest er bidden, tante — en ik kreeg niet eens aardappeltjes, en ook geen brood! En ik moest zingen: zóó! —" Thans zet hij een vervaarlijken mond op, wijd, wijd open. Tot hij uitbarst: „Open Uw mond met vrijmoedigheid —" Dit is een Psalm, onderwees de vrome tante me.

Op het bord van een tweede leerjaar, eener Katholieke school zag ik deze taaloefening:

„Vul in oe of oei.

Het Bl—d van Jezus vl—t uit al zijn wonden. De snuit van een varken no—mt men ook wel sn—t." 1)

Aan den wand van het lokaal van een 6e leerjaar hing deze tekst, op wit carton keurig gecalligrafeerd: „Als mijn vleesch bezwijkt is God mijn rotssteen."

Een vijfde leerjaar was bezig met woordverklaring. Opgegeven was: „Het Zwaard des Geestes." De verklaring, waar ik tevergeefs over poinsde, was „Het Woord Gods."

Eens wilde ik dit soort dingen ter sprake brengen tegenover een man, die hoort bij al die schoolbesturen etc. Ik weet zeker, dat ik heel correct, maar natuurlijk heel dringend, sprak. Want als ik over deze dingen, spreek, of lees, of denk, is 't altijd met groote droefenis. Om een kind, een kind. — En om de mooie, mooie dingen.

Toen priemde die man zijn oogen op me — ik zal zijn blik niet licht vergeten. Een hevige, schoon stille woede zag ik in hem opstijgen, en hij beet de woorden

1) Als Nannie v. Wehl hiervoor *instaat* dan is het verschrikkelijk!
Red.

af, stuk voor stuk, dat ze dof klonken: „Men kan van oordeel zijn, dat men deze dingen nooit vroeg genoeg bij de kinderen kan brengen—“

Ik begrijp het niet. O! ik begrijp het niet.

NANNIE VAN WEHL.

EEN BELANGWEKKENDE REKENMETHODE VOOR HET EERSTE LEERJAAR.

Onder de scholen, die ik als lid der Plaatselijke Schoolcommissie in de gemeente Valburg geregeld bezoeken moet, behoort ook de school van „Talitha Kumi“¹⁾ te Zetten. Het hoofd dezer school, de heer C. Kuiper bracht mij op een onlangs gehouden schoolbezoek in kennis met een nieuwe, door hem zelf bedachte, rekenmethode voor de pasbeginnende leerlingen der eerste klasse. Een en ander kwam mij zóó belangwekkend voor, dat het wellicht de moeite waard is van deze methode iets in breeder kring bekend te maken.

De heer Kuiper stelt de getallen van 1 tot 10 voor door rechthoekige figuren, die elk een aan alle leerlingen bekend voorwerp voorstellen. Ieder figuurtje bevat evenveel rechte lijntjes als het getal, dat er door wordt voorgesteld, eenheden bevat. Zoo is bijv.:

twee een tafel, voorgesteld door

acht een kruis, voorgesteld door

tien een mannetje, voorgesteld door

De kinderen verbinden door deze voorstelling in hunne gedachten aan ieder getal een concreet voorwerp en onthouden deze bijzonder snel. Met behulp van stokjes leeren zij ook heel vlug de verschillende figuren zelf leggen. Zijn zij eenmaal zóóver, dan kunnen die stokjes-figuren ook dienen om het optellen en aftrekken te leeren. Geleidelijk leeren zij door bijvoegen of afnemen van stokjes de verschillende figuren uit elkaar afleiden! In zeer korten tijd zijn op deze wijze de hoofdbewerkingen met getallen tot 10 toe den kinderen bij te brengen en daarna kunnen dezelfde figuren dienst doen voor getallen tot 20, terwijl geleidelijk de gewone cijfers worden aangeleerd.

Ik heb de resultaten van de methode-Kuiper met de grootste belangstelling gezien en den indruk gekregen, dat hier eene zeer groote vereenvoudiging van het onderwijs aan pasbeginnende kinderen gevonden is; eene vereenvoudiging, die ik op één lijn zou willen stellen met de bekende methode van Hoogeveen met behulp der leesplankjes.

¹⁾ Zooals wellicht aan velen reeds bekend zal zijn, is „Talitha Kumi“ één der Helderling-gesichten te Zetten, waar 250 kinderen verpleegd worden.

De heer Kuiper laat dezelfde methode ook toepassen op de aparte afdeling voor achterlijke kinderen, die aan zijne school verbonden is. Het was werkelijk verwonderlijk te zien, hoe een achterlijk jongetje van ruim 7 jaar, dat pas op school was gekomen en nog niet eens behoorlijk spreken kon, verschillende optellingen en aftrekkingen zonder fout wist te verrichten.

Het deed mij veel genoegen te hooren, dat de samensteller dezer nieuwe methode er toe heeft kunnen besluiten ze uit te geven, zoodat ze weldra voor ons geheele lager onderwijs verkrijgbaar zal zijn. Zeer sterk kan ik kennismaking aanbevelen.

Zetten, 30 Oct. 1917. DR. H. C. SCHAMHARDT.

NIUWE BOEKEN.

De uitgever S. L. van Looy, die sedert Lightharts dagen een wit voetje in School en Leven heeft, zendt mij 't volgende bericht, dat ik met instemming plaats. Bredero, volksdichter en A'damse straatjongen, door de renaissance heengegaan en tot christendom bekeerd, is een echt Hollandse en belangwekkende figuur.

Reeds lang werd de behoefte gevoeld aan een nieuwe uitgave van de volledige werken van den dichter Gerbrand Adriaenszoon Bredero, wiens recht op een der allereerste plaatsen onder de Nederlandsche dichters thans niet meer wordt betwist en in wien de belangstelling der geleerden steeds groeiende is. De uitgave van 1890 voldoet noch wat de zuiverheid van den tekst, noch wat de noten en inleidingen betreft, noch naar het uiterlijk aan de eischen welke thans gesteld mogen worden; bovendien is zij vrijwel uitgeput. Eenige jaren geleden is door mij besloten tot een nieuwe uitgave, waarvan Dr. J. A. N. Knuttel, Redacteur van het Woordenboek der Nederlandsche Taal, de bewerking op zich heeft genomen. De uitgave zal niet in de eerste plaats bestemd zijn voor de geleerde wereld, maar zich wenden tot allen die in de literatuur der 17e eeuw belangstellen. Er zal daarom naar gestreefd worden het aesthetisch genot zoo min mogelijk door de onmisbare ophelderingen en aantekeningen te doen storen en al hetgeen niet strikt noodzakelijk is voor het verstaan van den tekst, geheel van dezen gescheiden te houden. Verscheidene letterkundigen hebben zich in de jaren die tusschen de beide uitgaven liggen met de studie van Bredero bezig gehouden. Van de resultaten van hun onderzoek, voorzoover die beschikbaar zijn en voorzoover de bewerker zich er mede kan vereenigen, zal een dankbaar gebruik gemaakt worden, zooveel mogelijk met vermelding van de onderzoekers.

De uitgave zal verschijnen in kwarto formaat en compleet zijn in 3 deelen.